

Trijažna Skala samoprocene ADHD-a kod odraslih (ASRS-V1.1)
od Mešovitog internacionalnog dijagnostičkog intervjua

© World Health Organization 2003

All rights reserved. Based on the Composite International Diagnostic Interview © 2001 World Health Organization. All rights reserved. Used with permission. Requests for permission to reproduce or translate—whether for sale or for noncommercial distribution—should be addressed to Professor Ronald Kessler, PhD, Department of Health Care Policy, Harvard Medical School, (fax: +011 617-432-3588; email: ronkadm@hcp.med.harvard.edu).

Acknowledgments

Translation of this document was carried out by Bojana Dinić, Aleksandar Batoćanin and Zdenka Novović from the University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Psychology.

Da li živate sa ADHD-om u odraslom dobu? Pitanja ispod mogu Vam pomoći da to saznate.

Mnogi odrasli žive sa poremećajem pažnje i hiperaktivnosti (ADHD kod odraslih) i ne primećuju to. Zašto? Zato što se njegovi simptomi često pogrešno tumače kao posledice stresnog života. Ukoliko većinom života imate ove simptome, možda imate ADHD kod odraslih – stanje koje Vam Vaš lekar može pomoći da dijagnostikujete i lečite.

Sledeća pitanja se mogu koristiti kao polazna tačka u pomoći da prepoznate signale/simptome ADHD-a kod odraslih, ali ona ne zamenjuju konsultovanje sa posebno obučanim zdravstvenim stručnjakom. Precizna dijagnoza se jedino može postaviti pomoću kliničke evaluacije. Bez obzira na rezultate ovog upitnika, ukoliko imate briga u vezi sa dijagnostikovanjem i tretmanom ADHD-a kod odraslih, molimo Vas da se posavetujete o tome sa svojim lekarom.

Ova trijažna Skala samoprocene ADHD-a kod odraslih na osnovu DSM-5 (ASRS-5) primenjuje se kod osoba koje imaju 18 godina i više.

Trijažna Skala samoprocene ADHD-a kod odraslih (ASRS-V1.1) Iz SZO Kompozitnog Internacionalnog Dijagnostičkog Intervjua

Datum

Označite odgovor koji najbolje opisuje kako se osećate i ponašate u proteklih 6 meseci. Molimo Vas da popunjen upitnik date Vašem lekaru tokom naredne posete kako biste razgovarali o rezultatima.

1. Koliko često imate problema u sprovođenju završnih detalja projekta, kada su izazovni delovovi već urađeni?
2. Koliko često imate problema da dovedete stvari u red kada treba nešto da uradite što zahteva organizaciju?
3. Koliko često imate problma da se setite kada su Vam sastanci ili obaveze?
4. Kada imate zadatak koji zahteva dosta razmišljanja, koliko često izbegavate ili odlažete započinjanje istog?
5. Koliko često se vrpaljite i mrdate rukuma ili nogama kada treba da sedite dug period?
6. Koliko često se osećate suviše aktivno i primorano da radite stvari, kao da imate "pundravce"?

	Nikad	Retko	Ponekad	Često	Veoma Često
1. Koliko često imate problema u sprovođenju završnih detalja projekta, kada su izazovni delovovi već urađeni?					
2. Koliko često imate problema da dovedete stvari u red kada treba nešto da uradite što zahteva organizaciju?					
3. Koliko često imate problma da se setite kada su Vam sastanci ili obaveze?					
4. Kada imate zadatak koji zahteva dosta razmišljanja, koliko često izbegavate ili odlažete započinjanje istog?					
5. Koliko često se vrpaljite i mrdate rukuma ili nogama kada treba da sedite dug period?					
6. Koliko često se osećate suviše aktivno i primorano da radite stvari, kao da imate "pundravce"?					

Saberite broj oznaka koje se nalaze na tamno osenčenim poljima. Četiri (4) ili više oznaka ukazuju da vaši simptomi mogu ukazivati na ADHD kod odraslih. Možda bi bilo dobro da popričate sa Vašim lekarom i zakažete procenu.

Trijažna Skala samoprocene ADHD-a kod odraslih 1.1 (ASRS-V1.1) jeste supset Skale samoprocene ADHD-a kod odraslih-V1.1 (ASRS-V1.1) Ček-liste simptoma Svetske zdravstvene organizacije (World Health Organization – WHO).

AT28491 PRINTED IN USA. 3000054636 0903500 ASRS-V1.1 Screener COPYRIGHT © 2003 World Health Organization (WHO). Reprinted with permission of WHO. All rights reserved.

Vrednost trijaže ADHD-a kod odraslih

Istraživanja govore da simptomi ADHD-a mogu da se održe u odraslom dobu, i da imaju značajan uticaj na odnose, karijeru, pa čak i ličnu bezbednost pacijenata koju mogu da pate od njega¹⁻⁴. Pošto je ovaj poremećaj često pogrešno shvaćen, mnogi ljudi koji ga imaju ne dobiju odgovarajući tretman i, kao rezultat toga, možda nikada neće dostići svoj pun potencijal. Deo problema je to što poremećaj može biti težak za dijagnosticirati, naročito kod odraslih.

Skala samoprocene ADHD-a kod odraslih (ASRS-v1.1) Ček-lista simptoma je razvijena u saradnji sa Svetskom zdravstvenom organizacijom (World Health Organization – WHO) i Radnom grupom za ADHD kod odraslih koji uključuje sledeći tim psihijatarata i istraživača:

Lenard Adler, MD
Associate Professor of Psychiatry and Neurology
New York University Medical School

Ronald Kessler, PhD
Professor, Department of Health Care Policy
Harvard Medical School

Thomas Spencer, MD
Associate Professor of Psychiatry
Harvard Medical School

Kao profesionalac u zdravstvenoj nezi, Vi možete koristiti ASRS v1.1 kao instrument koji može pomoći u trijaži ADHD-a kod odraslih pacijenata. Uvid dobijen ovim trijažnim instrumentom može sugerisati potrebu za daljim, dubljim kliničkim intervjuom. Pitanja ASRS v1.1 su konstituisana u skladu sa DSM-IV kriterijumima i odnose se na manifestacije ADHD simpotoma kod odraslih. Sadržaj upitnika odražava značaj koji DSM-IV pridaje simptomima, disfunkcionalnostima i istoriji u cilju tačne dijagnostike.

Popunjavanje Ček-liste simpotoma traje oko 5 minuta i ona može pružati informacije koje su izuzetno važne za dopunu dijagnostičkog procesa.

References:

1. Schweitzer, J.B., Cummins, T.K., Kant, C.A. Attention-deficit/hyperactivity disorder. *Med Clin North Am.* 2001;85(3):10-11, 757-777.
2. Barkley, R.A. *Attention deficit hyperactivity disorder: a handbook for diagnosis and treatment (2nd ed.)*. 1998.
3. Biederman, J., Faraone, S.V., Spencer, T., Wilens, T., Norman, D., Lapey, K. A, et al. Patterns of psychiatric comorbidity, cognition, and psychosocial functioning in adults with ADHD. *Am J Psychiatry.* 1993;150:1792-1798.
4. American Psychiatric Association. *Diagnostic and statistical manual of mental disorders, (4th ed., text revision)*. Washington, DC. 2000:85-93.